

Student's portfolio in context competence approach

R. T. Kassymova

Al-Farabi University (Almaty, Kazakhstan)

Abstract

The article substantiates the importance of using portfolio technology as a method of evaluating personal growth and reflecting the real achievements of future teachers. To implement the competence approach in higher education, it is necessary to Supplement the traditional system of evaluating learning outcomes with technologies that allow us to track the formation of professional competence of students. The article considers the possibilities of using this technology in the educational process for mastering and consolidating the educational material on the method of teaching the Russian language, when the content of the portfolio will be gradually filled by the end of the training course. Examples of design of separate categories of students' portfolios are given. The author comes to the conclusion that reflexive technology allows students to develop their ability to self-analysis and self-education, and also helps to implement professional knowledge and skills during the course of pedagogical practice in an educational school.

Keywords: portfolio; technology; professional growth trajectory; result; evaluation; reflection.

Поступила в редакцию 25.02.2020

МРНТИ 14.25.07

Г.Г. ЖУСУПБЕКОВА¹, Г.У. ИБРАГИМОВА¹

*¹Ш. Уәлиханов атындағы Көкшетау мемлекеттік университеті
(Көкшетау, Қазақстан), uk.gulsara74@mail.ru gulmaralibragimova7@gmail.com
<https://doi.org/10.51889/2020-2.2077-6861.18>*

**ПІКІРТАЛАС-ОЙЫН ТЕХНОЛОГИЯСЫН ЖҮЗЕГЕ АСЫРУ ҮДЕРІСІНДЕ
БАСТАУЫШ СЫНЫП ОҚУШЫЛАРЫНЫҢ КОММУНИКАТИВТІК
ДАҒДЫЛАРЫН ҚАЛЫПТАСТЫРУ**

Аңдатпа

Мақалада бастауыш сынып оқушыларының пікірталас-ойын технологиясын енгізу үдерісінде коммуникативтік дағдыларын қалыптастыру туралы айтылады. Оқу процесінде пікірталас-ойын технологиясын қолдану оқушылардың пәнді оқуға деген қызығушылығын арттыруға мүмкіндік береді, қарым-қатынас дағдыларын дамытуға, өзіндік жұмысын ұйымдастыруға ықпал етеді.

Автор, оқу үрдісі кезінде пікірталас-ойын технологиясын қолдану оқушылардың қарым-қатынас дағдыларын дамыту ғана емес, белгілі бір тақырыпты терең игеру арқылы оқушылардың танымдық, іс-әрекеттерінің барлық функционалдық аспектілеріне, талқыланатын тақырыпты тұжырымдау мен түсінуге, сонымен қоса көзқарастары дәлелдеуге, пікірлерін ашық айтуға, қарама-қарсы пікірге толеранттықпен қарау ықпал етеді деп санайды. Мақалада сонымен қатар, оқушылардың коммуникативті дағдыларын қалыптастырудың функционалдық сипаттамалары және пікірталас-ойын технологиясын ж.ргізу барысында Б.Блум таксономиясы бойынша күтілетін нәтижелер берілген.

Түйін сөздер: пікірталас-ойын технологиясы; коммуникативтік дағдылар; білім беру.

Білім берудің мазмұнында бастау- білім алушы тұлғасын қалыптастыру. Соның
ыш білім берудің мақсаты: кең ауқымды ішінде, коммуникативті дағдыларын дамыту
дағдылар негіздерін, коммуникацияның түрлі болып табылады. Коммуникативті дағдылар
тәсілдерін, тілдік дағдыларды меңгерген – оқушылардың сөйлеу қабілеттерін жетілуі,

тілдік қорының болуы, өздігінен жұмыс істей алуы. Әлемдік тәжірибе бойынша тілді тиімді меңгерту төрт дағды арқылы жүзеге асырылады. Оқылым, тыңдалым, жазылым, және айтылым дағдылары коммуникативтік дағдылар болып табылады. Аталған дағдылардың әрқайсысының өзіне тән ішкі дағдылары мен оны үйрету жолдары, яғни ерекшеліктері бар. Сабақты аталған дағдылар ерекшелігін ескеріп құру, тілді тиімді меңгертуге септігін тигізеді.

Оқушылардың коммуникативтік дағдыларын арттыруда тиімді әртүрлі оқытудың әдіс-тәсілдерін үнемі жетілдіріп отыру, жаңа педагогикалық технологияларды қолдану өте тиімді. Оның маңыздылығы Қазақстан Республикасы «Білім туралы» Заңының 8-бабында «Білім беру жүйесінің басты міндеті – оқытудың жаңа технологияларын енгізу, білім беруді ақпараттандыру, халықаралық коммуникациялық желілерге шығу» деп атап көрсетілген [1].

Осыған сәйкес жоғарыда аталған дағдылары дамыту үшін, пікірталас-ойын технологиясы арқылы оқушының коммуникативтік дағдыларын дамыта аламыз, яғни оқушыны сөздіктің белгілі бір сөз тіркестерімен байыту, ойды сауатты жеткізе алуы, мәтін мазмұнын баяндауы, ақпаратты меңгеруі және жұмыс істеуі, өз пікірін жеткізуі, көпшілік алдында сөйлей білуі болып табылады.

А.Н. Шманова пікірінше, бүгінгі таңда «сөйлейтін» адам, пікірталаста сөзсіз коммуникативті мәдениеті бар адамға арналған әлеуметтік тапсырыс өте өзекті болып табылады. Сонымен қоса, өзара әрекеттесу, қарым-қатынаста пікірталас жүргізе білу, жеке қасиеттердің көрінісін қамтамасыз етеді. Яғни, қалыптасқан коммуникативтік мәдениет өмір мәселелерін жеңілдетеді, өзара түсіністік пен нәтижелі өзара әрекеттесу пікір алмасу мен қарым-қатынас жағдайын жасайды [2].

Жаңа педагогикалық технология – жаңа оқыту амалдары мен іс-әрекеттерін ізденуді талап етеді, яғни, білім мен тәрбие берудегі ғылымның нәтижеге қол жеткізіп, жаңа ізденістерді ұтымды пайдалану арқылы

жоғары көрсеткіштерге жету дегенді білдіреді. «Әдебиеттік оқу» пәнінде пайдаланылатын маңызды технологиялардың бірі – пікірталас-ойын технологиясы.

Пікірталас-ойын технологиясы белгілі бір мәселенің дұрыс шешімін табу мақсатындағы ұжымдық талқылау. Бұл технология жоғары ақыл-ой белсенділігін қалыптастырады, пікірталас жүргізе білуге дағдыландырады және мәселені талқылау, өзінің көзқарастарымен пікірлерін қорғау, өз ойын дұрыс, әрі нақты жеткізе білуге үйретеді. Осы технологиямен өткізілетін сабақтар қатысушылардың диалогтік қарым-қатынасы түрінде өтеді [3].

Пікірталас-ойын технологиясы балаға өз пікірін жеткізе алуға, өз ойын толық қамтуға, көпшілік алдында сөйлей білуге дағдыландырады. Мысалы: менің ойымша, меніңше, біріншіден, менің пікіріммен келісесізбе деген ойлар қалыптасады.

Пікірталас-ойын технологиясының мақсаты: оқушылардың сыни ойлауын дамыта отырып, олардың коммуникативтік дағдысын қалыптастыру. Сонымен қоса, белгілі бір мәселе бойынша көзқараспен алмасуға негізделген, бұл көзқарастар қатысушылардың өз пікірін көрсетеді немесе басқа тұлғалардың пікірлеріне сүйенеді. Жақсы өткізілген пікірталас үлкен оқыту және тәрбиелік құндылығы бар: проблеманы терең түсінуге, өз ұстанымын қорғай білуге, басқалардың пікірлерімен санасуға үйретеді [4].

Осылайша, оқушылардың пәнге деген қызығушылықтарын арттыру, тақырыпты терең меңгерте отырып коммуникативтік дағдыларын дамытады, мысалы:

- талқыланып жатқан мәселені түсіну;
- ойландыру, ой-түрткі салу;
- жүйелеп сөйлеу;
- өз көзқарасын жүйелеп басқаларға дәлелдеу;
- өз бағытын дұрыс ұғыну;
- мәселенің өзектілігіне мән беру;
- өз ойын анық, нақты түрде дәлелдеу;
- қарама-қарсы сұрақ қоя білу;
- уақытты тиімді пайдалану;
- мәтінді әңгімелеп бере алу;

– мәселені қорытындылау және шешім жасай білу [5].

Коммуникативтік дағдыны дамыту үшін бастауыш сынып оқушыларына арналған ерекше мазмұндағы әр түрлі шығармашылық тапсырмаларды алуға болады. Осындай білім алушылардың белсенділігін арттыратын оқытудың жаңаша технологиясы – пікірталас-ойын технологиясы. Осы технология арқылы – белгілі бір қоғамдық мәні бар мәселені, болмаса ғылыми жұмысты талқылау барысындағы айтыс-тартыс, дау, сондай-ақ көпшілік алдында өз пікірін, көзқарасын дәлелдеу, қорғай алу, ойын жеткізе алуы, қарым-қатынасын, яғни коммуникативті дағдыларын дамытуға көп әсерін тигізеді.

Пікірталас-ойын технологиясын оқу үдерісінде қолданудың келесідей мақсаты мен міндеттері ұсынылады:

– оқытуды тұрақты ынтасын құруға себептеседі, себебі оқушылар үшін оқу материалының тұлғалық мәніне қол жеткізіледі, жарысу элементінің болуы шығармашылық, ізденіс іскерлігін қалптастырады,

– дамытушы, себебі зияткерлік, лингвистикалық қасиеттерін, шығарма-шылық қабілеттерін дамытуға себептеседі.

– негізгі мәтінің мазмұнын мұқият қарастыруға ынталанды; яғни оқушы, бұрынғы алынған білімді бекітуге, өзектендіруге, жаңа білім мен дағдыларды меңгеруге септігін тигізеді [6].

Осы тұрғыда, И.А. Емельянова жаңа технологияларды жасау үшін коммуникативтік дағдының негізгі сипаттамаларын бөліп көрсетеді:

– жағдайдың сыртқы мәселесін түсіну (өз ниеттері туралы айту, таныс және бейтаныс адаммен қарым-қатынас ерекшелігін түсіну, коммуникативтік жағдайда бағдарлау);

– қарым-қатынас актісінің мазмұнын жоспарлау (серіктесті қызықтыратын ақпаратты табу, қарым-қатынас барысын жоспарлау, өз ұсыныстарының мақсаттылығын негіздеу, коммуникативтік іс-әрекеттерді орындаудың тәртібі мен ұтымды тәсілдерін анықтау);

– коммуникативтік жағдайға сәйкес вербалды және вербалды емес құралдарды таңдау және пайдалану (қарым-қатынас процесіне кіру, әңгімелесушінің назарын өзіне тарту, сыпайылық белгілері мен сөздерді қолдану, қимылдарды, мимиканы, пантомимиканы пайдалана отырып, ой-өрісін эмоцияналды білдіруі);

– қарым-қатынас процесін басқару (негізгі ойды ашу, оған өз пікірін бағындыру, түсінуге қол жеткізу тәсілдерін пайдалану, нақты сұрақ қою, іс-әрекеттерді, пікірлерді серіктестердің қажеттіліктерімен келісу және оларды түзету);

– қарым-қатынас нәтижелерін бағалау және тиісінше коммуникативтік және тілдік мінез-құлқты өзгерту (әріптесін тыңдау, оның пікірлерінің мағынасын адекватты түсіну және оларға сәйкес әрекет ету, әріптестің эмоционалдық мінез-құлқын бағалау, әріптесінің күйі мен көңіл-күйіндегі өзгерістерді байқау) [7].

О.А. Голубкова, А.Ю. Прилепо білім берудегі интерактивті оқыту әдістерін олардың коммуникативтік дағдылары негізінде оларды үш топқа бөлеген:

– пікірталас технологиясы (диалог, топтық пікірталас, өмірлік жағдайларды талдау);

– ойын әдістері (дидактикалық ойындар, шығармашылық ойындар, соның ішінде іскерлік, рөлдік ойындар);

– интерактивті әдістердің психологиялық тобы (сенситивті және коммуникативтік тренинг) [8, С.16].

Пікірталасқа қатысу оқушыларға барлық проблемалық мәселелерді барлық жағынан талқылауға көмектеседі. Олар сұхбат алу және дау туғызатын жағдайларда қатысу мүмкіндігіне ие. Оқушылар жеке тәжірибесімен бөлісе алады. Бұл жағдайда жақсы әңгіме элементтеріне оқыту жүргізіледі. Дебаттар барысында оқушылар мәнерлеп сөйлеу дағдыларына, әлеуметтік тактаның дағдыларына, сондай-ақ конструктивті сынға парапар қарым-қатынасқа үйренеді [9].

Пікірталас мәселені шешу үшін емес, оны тереңдету үшін. Оқу дискуссиясын қолдану нәтижесінде: ақпарат алмасу орын

алады, сыни және рефлексивті ойлау дамиды, интеллектінің жалпы дамуы үшін қажетті жағдайлар жасалынып, бір пәнге немесе құбылысқа әртүрлі көзқарастар есебінен қабылдау шекаралары кеңейтіледі, топтық келісімді іздеу процесінде пікірталас мәдениеті дамып, коммуникативтік дағдысы қалыптасады [10].

Ю.В. Цельнер-Койнова пікірі бойынша, кез келген педагогикалық технология әмбебап. «Бастауыш мектепте белсенді оқытудың педагогикалық технологиялары» деген жұмысында ғалым ана тілі мен әдебиеті оқу сабақтарының мысалында белсенді оқыту технологиясын қарастырады, бірақ кез келген технологияны қолдану мүмкіндігі кең, сондықтан қазіргі заман мұғалімі өздерін тек бір оқу пәнінде ғана пайдалануда шектеудің қажеті жоқ деп қарастырады [11].

И.А. Зязюн мен Г.М. Сагачтар пікірінше, оқушыға қажетті коммуникативтік дағдылардың бірнеше түрі, яғни серіктесін тыңдай және ести білу, аудиторияда өзінің мінез-құлқын басқара білу. Коммуникативтік дағдыларды әлеуметтік өзара байланыстың өнері ретінде қарастыра отырып, түсіндіре білу дағдысын алға шығарады [12].

Сондықтан, болашақ бастауыш сынып оқушыларын дайындауда пікірталас-ойын технологиясын қолдана отырып, оқушыларға білім беру бағдарламаларын меңгерту барысында, яғни жаңа материалды түсіне білуі, басқа білім алушылармен қатынасқа түсуде коммуникативтік дағдысы қалыптасады.

Коммуникативтік дағдылар – баланың дамуының маңызды шарты, оның әлеуметтендіру және дараландыру, тұлғаны қалыптастыру болып табылады. Қарым-қатынаста адамдардың тұлғааралық пікір алмасуы, қоғамдық қатынастары және іс-әрекеттері жүзеге асырылады. (Б.Г. Ананьев, М.М. Бахтин, А.Н. Рубинштейн, А.Н. Леонтьев).

Коммуникативтік іс-әрекет түрлері:

- мұғаліммен және құрдастарымен оқу ынтымақтастығын жоспарлау;
- қатысушылардың мақсатын, функцияларын, өзара іс-қимыл тәсілдерін анықтау;
- сұрақтар қою: ақпаратты іздеу мен жинауда ынталы ынтымақтастық;
- серіктестің мінез-құлқын басқару: серіктес әрекетін бақылау, түзету, бағалау;
- қарым-қатынастың міндеттері мен шарттарына сәйкес өз ойларын толық және дәлдікпен жеткізе білу;
- ана тілінің грамматикалық және синтаксистік нормаларына сәйкес сөйлеудің монологиялық және диалогтік формаларын меңгеру [13].

Коммуникативтік дағдыларды қалыптастыруда пікірталас-ойын технологисын қолдану сөйлеу қызметін қалыптастыруда ғана емес, сонымен қатар бастауыш сынып оқушыларының танымдық дағдыларының барлық функционалдық жақтарын дамытуда да маңызды рөл атқарады (кесте 1).

Кесте 1

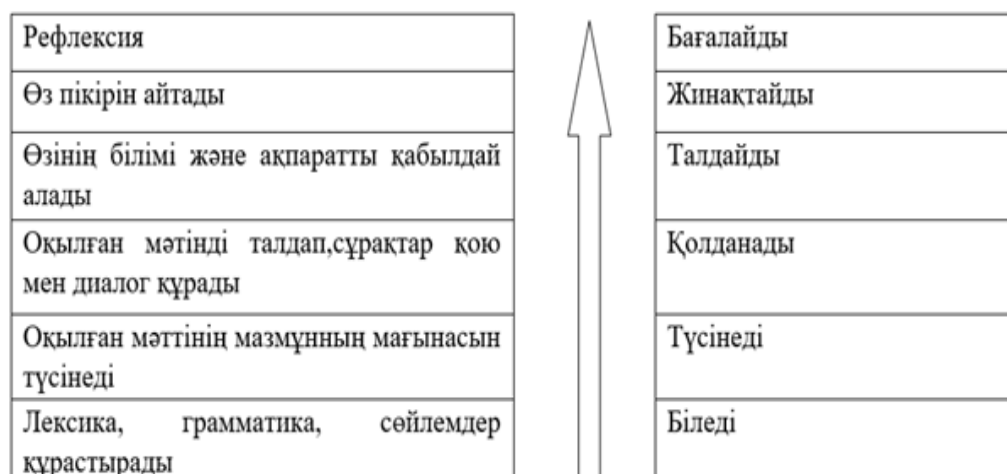
Оқытудың коммуникативтік дағдыларын қалыптастыру функционалдық сипаттама

Функция	Құзыреттілік	Блум бойынша	Іске асыру нысандары мен әдістері
Құралдық	Тілдік	Білім және қолдану	Модельдік тәжірибе
Реттеуші	Мәдениетаралық	Бағалау	Оқыту ынтымақтастық
Интерактивті	Коммуникативтік	Түсіну	Диалог оқыту
Тұлғалық	Өзін-өзі дамыту	Бағалау	Теңқұқылы контакт
Эвристикалық	Зерттеушілік	Талдау және синтез	Алынған тәжірибе нысаны
Бейнелі	Креативтілік	Талдау және синтез	Ойын оқыту
Репрезентивті	Шығармашылық	Білім және қолдану	Көпшілік алдында сөз сөйлеу

Көріп отырғанымыздай, кестеде технологияларды қолдану негізінде бастауыш мектеп оқушыларының сөйлеу қызметін дамытуда оқытудың ең қолайлы нысандары мен әдістері ұсынылған. Коммуникативтік технологиялардың функциялары тілдік тұлғаның үйлесімді дамуына ықпал етеді және әр түрлі әдістемелерді пайдалану бастауыш буын оқушыларының алған білімін, іскерлігін және дағдыларын бекітуге мүмкіндік береді [14].

Б. Блумның пікірінше, мұғалім оқушыларға қойылған оқу міндеттеріне қол жеткізуге мүмкіндік беретін сабақ әзірлеуі тиіс. Тапсырмалар мен жаттығулар кешені қарым-қатынастың шынайы өмірлік жағдайларындағы тілдік мінез-

құлықты қалыптастыру, түсіну, әрекет арқылы оқушының сөйлеу қызметін дамытуды қамтамасыз етеді, оқуға деген қажеттілікті сақтай алады [15] Сол арқылы, пікірталас-ойын технологиясын бастауыш сынып оқушыларына қолдану арқылы коммуникативтік дағдыларын қалай дамытынын Блум таксономиясынан қарайтын болсақ, яғни Блум таксономиясына сәйкес теориялық материалдарды пайдаланып, онда тапсырмалар 6 деңгейге жіктеледі: бірінші деңгей – «Білу», екінші деңгей – «түсіну», үшінші деңгей – «талдау», төртінші деңгей – «жинақтау», бесінші деңгей – «қолдану», алтыншы деңгей – «бағалау». Осы әр деңгейде оқушыда қандай білім, білік, дағдысы қалыптасады (Сурет 1) [16]

Сурет 1. Пікірталас-ойын технологиясын қолдану барысында Блум таксономия негізінде коммуникативтік дағдыларын қалыптастыруда күтілетін нәтиже

Зерттеуде қойылған бастауыш сынып оқушыларының пікірталас-ойын технологиясын қолдану арқылы коммуникативтік дағдыларын дамыта отырып, сөйлеу қызметін дамыту болып табылады. Пікірталас-ойын технологиясы белгілі бір мәселенің дұрыс шешімін табу мақсатындағы ұжымдық талқылау. Яғни, жоғары ақыл-ой белсенділігін қалыптастырады, пікірталас жүргізе білуге дағдыландырады, мәселені талқылау, өзінің көзқарастарымен пікірлерін қорғау, өз ойын дұрыс, әрі нақты жеткізе білуге үйретеді. Осы ойын-технологиясымен

өткізілетін сабақтардың қатысушыларының диалогтік қарымқатынасы түрінде өтеді. Сонымен қатар, оқушылар мәтінді оқи отырып, терең зерделеуге үйренеді және ойын жинақтай отырып, негізгі проблемасын тауып, шешімін айтады және оқушының өз ойын жинақтай білуге үйретеді. Білім беру мен білім алуға жаңа тәсілдер арқылы оқытуда оқушылар бұрынғыдай тек тындап және көшіріп қана қоймай, өздері де белсенді әрекеттер атқарады. Жаңа технология арқылы баланы оқыта отырып, өз бетінше шешім қабылдауға дағдыландырады.

Пайдаланылған әдебиеттер тізімі

- [1] Білім туралы Қазақстан Республикасының 2007 жылғы 27 шілдедегі N 319 Заңы.
- [2] Шманова А.Н. Влияние коммуникативной культуры на формирование толерантности обучающихся // Педагогика и психология. – 2012. – №3,4 (12, 13). – С.53-56.
- [3] Сатиева М.Т., Дүрмекбаева Ш.Н., Казмагамбетова А.Г. Интерактивті оқыту технологияларының әдістері мен тәсілдері //Педагогика және психология. – 2014.– №1 (18). – 297 б.
- [4] Суворова Н. Интерактивное обучение: Новые подходы. – М., 2005. – С.71-75. https://studwood.ru/1677367/pedagogika/diskussiya_ponyatie_igrovyh_tehnologiy (қаралған күн: 05.12.2019).
- [5] Использование активных и интерактивных образовательных технологий: метод. рекомендации /Авт.-сост. М.Г.Савельева, Т.А.Новикова, Н.М.Костина; отв. ред. Е.Н.Анголенко. – Ижевск: Удмуртский университет, 2013. – 44 с.
- [6] Білім беру үрдісіндегі жаңа инновациялық әдіс – пікірталас технологиясы <https://kznews.kz/lifestyle/bilim-beru-urdisindegi-zhana-innovacijalyq-adis-pikirtalas-tehnologijasy/> (қаралған күн 12.12.2019).
- [7] Емельянова И.А. Педагогическая технология формирования коммуникативных умений и навыков у младших школьников с нарушением интеллекта: Автореф. дисс. ...к.п.н./И.А. Емельянова. – Екатеринбург, 2009. – 40 с.
- [8] Голубкова О.А. Использование активных методов обучения в учебном процессе: Учебно-методическое пособие. – СПб., 1998. – 42 с
- [9] Жусупбекова Г.Г. Психолингвистические особенности развития речевой деятельности младших школьников //Педагогика и психология.– 2018. – №1 (34). – С.35-41.
- [10] Дискуссия как метод формирования коммуникативных навыков: <https://infourok.ru/diskussiya-kak-metod-formirovaniya-kommunikativnih-navikov-2496324.html> (қаралған күн 10.12.2019).
- [11] Койнова-Цельнер Ю.В. Педагогические технологии активного обучения в начальной школе /Ю.В. Койнова-Цельнер. – 2014. – 144 с.
- [12] Зязюн Г.М., Сагачтар Г.М. Методические рекомендации //Практическое пособие для ст-тов высш. учеб.заведений, которые занимаются проблемами основ культуры речи, речевой деятельности, нормами современного русского языка, качества речи. – Киев, 2005. – 78 с.
- [13] Коммуникативные универсальные учебные действия в практике современного учителя <https://infourok.ru/kommunikativnie-uud-v-praktike-sovremennogo-uchitya-877440.html> (қаралған күн: 05.11.2019).
- [14] Жусупбекова Г.Г. Развитие речевой деятельности младших школьников посредством применения коммуникативных технологий: Дис. ...PhD – Алматы, 2019. – 150 с.
- [15] Технология полного усвоения знаний (Дж. Кэрролл, Б. Блум). https://studwood.ru/1661878/pedagogika/tehnologiya_polnogo_usvoeniya_znaniy_kerroll_blum (қаралған күн: 10.12.2019).
- [16] Мурзагалиева А.Е., Утегенова Б.М. Сборник заданий и упражнений. Учебные цели согласно таксономии Блума /А.Е. Мурзагалиева, Б.М. Утегенова. – Астана: Центр педагогического мастерства, 2015. – 54 с.

Reference

- [1] Bilim turaly Kazakstan Respublikasynyn 2007 zhylygy 27 shildedegi №319 Zany.
- [2] Shmanova A.N. Vliyanie kommunikativnoj kul'tury na formirovanie tolerantnosti obuchayushchihsya // Pedagogika i psihologiya. – 2012. – №3,4 (12, 13). – S.53-56.
- [3] Satieva M.T., Durmekbaeva Sh.N., Kazmagambetova A.G. Interaktivti okytu tekhnologiyalarynyn adisteri men tasilderi //Pedagogika zhane psihologiya. – 2014.– №1(18). – 297 b.
- [4] Suvorova N. Interaktivnoe obuchenie: Novye podhody. – M., 2005. – S.71-75. https://studwood.ru/1677367/pedagogika/diskussiya_ponyatie_igrovyh_tehnologiy (karalghan kun: 05.12.2019).
- [5] Ispol'zovanie aktivnyh i interaktivnyh obrazovatel'nyh tekhnologij: metod. rekomendacii /Avt.-sost. M.G.Savel'eva, T.A.Novikova, N.M.Kostina; отв. red. E.N.Angolenko.– Izhevsk: Udmurtskij universitet,2013.– 44 s.
- [6] Bilim beru urdisindegi zhana innovacijalyk adis – pikirtalas tekhnologiyasy <https://kznews.kz/lifestyle/bilim-beru-urdisindegi-zhana-innovacijalyq-adis-pikirtalas-tehnologijasy/> (karalghan kun 12.12.2019).

[7] Emel'yanova I.A. Pedagogicheskaya tekhnologiya formirovaniya kommunikativnyh umenij i navykov u mladshih shkol'nikov s narusheniem intellekta: Avtoref. diss. ...k.p.n./I.A. Emel'yanova. – Ekaterinburg, 2009. – 40 s.

[8] Golubkova O.A. Ispol'zovanie aktivnyh metodov obucheniya v uchebnom processe: Uchebno-metodicheskoe posobie. – SPb., 1998. – 42 s

[9] Zhusupbekova G.G. Psiholingvisticheskie osobennosti razvitiya rechevoj deyatel'nosti mladshih shkol'nikov //Pedagogika i psihologiya– 2018. – №1 (34). – S.35-41.

[10] Diskussiya kak metod formirovaniya kommunikativnyh navykov <https://infourok.ru/diskussiya-kak-metod-formirovaniya-kommunikativnih-navikov-2496324.html> (karalgan kun 10.12.2019).

[11] Kojnova-Cyol'ner Yu.V. Pedagogicheskie tekhnologii aktivnogo obucheniya v nachal'noj shkole /Yu.V. Kojnova-Cyol'ner. – 2014. – 144 s.

[12] Zyazyun G.M., Sagachtar G.M. Metodicheskie rekomendacii //Prakticheskoe posobie dlya st-tov vyssh.ucheb. zavedenij, kotorye zanimayutsya problemami osnov kul'tury rechi, rechevoj deyatel'nosti, normami sovremennogo russkogo yazyka, kachestva rechi. – Kiev, 2005. – 78 s.

[13] Kommunikativnye universal'nye uchebnye dejstviya v praktike sovremennogo uchitelya <https://infourok.ru/kommunikativnye-uud-v-praktike-sovremennogo-uchitelya-877440.html> (karalgan kun: 05.11.2019).

[14] Zhusupbekova G.G. Razvitie rechevoj deyatel'nosti mladshih shkol'nikov posredstvom primeneniya kommunikativnyh tekhnologij: Dis. ...PhD – Almaty, 2019. – 150 s.

[15] Tekhnologiya polnogo usvoeniya znaniy (Dzh. Keroll, B. Blum). https://studwood.ru/1661878pedagogika/tehnologiya_polnogo_usvoeniya_znaniy_kerroll_blum (karalgan kun: 10.12.2019).

[16] Murzagalieva A.E., Utegenova B.M. Sbornik zadaniy i uprazhnenij. Uchebnye celi soglasno taksonomii Bluma /A.E. Murzagalieva, B.M. Utegenova. – Astana: Centr pedagogicheskogo masterstva, 2015. – 54 s.

Формирование коммуникативных навыков у младших школьников в процессе реализации дискуссионно-игровой технологии

Г.Г. Жусупбекова¹, Г.У. Ибрагимова¹

*¹Кокшетауский государственный университет имени Ш.Уалиханова
(Кокшетау, Казахстан)*

Аннотация

В статье рассматривается вопрос формирования коммуникативных навыков учащихся начальной школы в ходе реализации дискуссионно-игровой технологии. Использование дискуссионно-игровой технологии в учебном процессе позволяет повысить интерес учащихся к изучению учебного предмета, способствует развитию коммуникативных навыков, организации самостоятельной работы.

Автор считает, что реализация дискуссионно-игровой технологии в учебном процессе способствует не только развитию коммуникативных навыков учащихся, но и всех функциональных сторон познавательной деятельности младших школьников через углубленное усвоение определенной темы, формулирование и понимание обсуждаемых вопросов, аргументацию своей позиции и взглядов, высказывание мнения и толерантное отношение к противоположному мнению. Также в статье представлены функциональные характеристики формирования коммуникативных навыков учащихся и ожидаемые результаты по таксономии Б. Блум в ходе реализации дискуссионно-игровой технологии.

Ключевые слова: дискуссионно-игровая технология, коммуникативные навыки, образование.

**Formation of communication skills in younger students in the process
of implementation of discussion-playing technology**

G. Zhussupbekova¹, G. Ibragimova¹

¹Sh.Ualikhanov Kokshetau State University
(Kokshetau, Kazakhstan)

Abstract

The article deals with the formation of communication skills of primary school students in the implementation of discussion and game technology. The use of discussion and game technology in the educational process allows to increase the interest of students in the study of the subject, contributes to the development of communication skills, the organization of independent work.

The author believes that the implementation of discussion-game technology in the educational process contributes not only to the development of communicative skills of students, but also all functional aspects of cognitive activity of younger students through in-depth assimilation of a certain topic, formulation and understanding of the issues under discussion, arguing their position and views, expressing opinions and tolerant attitude to the opposite opinion. The article also presents the functional characteristics of the formation of communicative skills of students and the expected results of the taxonomy B. Bloom during the implementation of discussion-game technology.

Key words: discussion and game technology, communication skills, education.

Редакцияға 14.11.2019 қабылданды.

МРНТИ 14.35.09

Р.З. ЖУМАЛИЕВА¹, А. МУРАТҚЫЗЫ¹

¹Университет имени Сулеймана Демиреля (Алматы, Казахстан),
rzhresearch2019@gmail.com , akbotamuratkyzy19@gmail.com
<https://doi.org/10.51889/2020-2.2077-6861.19>

**МЕТОД ДЕБАТОВ В РАЗВИТИИ КОММУНИКАТИВНОЙ КОМПЕТЕНЦИИ ПРИ
ОБУЧЕНИИ АНГЛИЙСКОМУ ЯЗЫКУ КАК ИНОСТРАННОМУ**

Аннотация

В настоящее время эффективность использования метода дебатов в обучении английскому языку очевидна. Поскольку язык является средством коммуникации, дебаты способствуют развитию коммуникативной компетенции, которая играет немаловажную роль в успешной деятельности специалиста различных сфер. В данной статье внимание уделяется методу дебатов, как одному из видов коммуникативной деятельности. Метод дебатов может быть использован для улучшения коммуникативных навыков обучаемых, позволяя им использовать лингвистические знания как функциональную компетенцию в структурированной (менее структурированной) ситуации или в контексте обучения языку.

Целью данной статьи является описание метода дебатов в качестве продуктивной стратегии обучения коммуникативной компетенции в процессе обучения английскому языку как иностранному.

Данная работа выполняется в рамках грантового проекта Министерства Образования и Науки Республики Казахстан «Разработка и внедрение инновационной компетентностной модели полиязычного IT-специалиста в условиях модернизации отечественного образования».

Ключевые слова: английский язык; дебаты; дискуссия; коммуникативная компетенция; метод дебатов.